

Bývalá tržnice v Les Halles, dnes podzemí nákupní komplex, ale stále, jak říkával Zola, „pupek Paříže“

Châtelet a Les Halles

- Úvod a mapa 92–93
Hôtel de Ville 94
Place du Châtelet 95
Centre Georges Pompidou 96–97
Les Halles 98–99
Článek: Farmářské trhy 101
Zážitek: Kam na trh 101
Další zajímavá místa okolo Châtelet 102
Hotely a restaurace 244–245

Moderní socha hlavy a ruky od Henriho de Millera pojmenovaná „L'Écoute“ („Poslouchej“) před Église Saint-Eustache

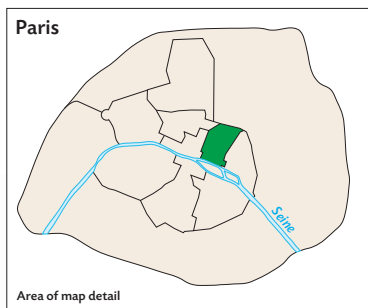
Châtelet a Les Halles

Okolí Châtelet a Les Halles, zejména úzké boční uličky a průchody, připomíná dlážděné ulice staré Paříže, na kterých bujela zločinnost, které odporně páchly a kde pulzoval život.

Život a smrt byly každodenní realitou mnoha středověkých pařížských náměstí. Trhy a tržiště často vznikaly na hřbitvech; byl zde dostatek volného prostoru, kde se scházeli mimové, žongléři, muzikanti, bezdomovci a zloději. Vše prostupovala směska pachů z čerstvě

- 1** Théâtre Musical de Paris
- 2** Tour St-Jacques
- 3** Théâtre de la Ville

poraženého masa a nejčerstvějších zemědělských produktů.

CHÂTELET

Jedním z míst zamořeným kriminalitou bylo okolí Place du Châtelet, spojované s mocnými cechy řezníků, koželužnami a pochmurným vězením Grand

Châtelet (jehož neblaze proslulé metody mučení zahrnovaly místnosti trychtýřovitého tvaru, ve kterých museli vězni pořád stát). Při pohledu na dvě divadla a kašnu Fontaine du Châtelet se sfingami pod sloupem si jen stěží představíte, jak mohlo náměstí kdysi vypadat.

Nedaleká Tour St-Jacques, gotická zvonice kostela St-Jacques la Boucherie, byla postavena v 16. století pro mocný řeznický cech a pro poutníky směřující do Santiaga de Compostela ve Španělsku sloužila jako orientační bod. Symbolem poutníků se staly kloušle (*coquilles*), kterými si zdobili své kloubky a pláště; odtud pochází název slavného jídla – Coquilles St-Jacques (mušle sv. Jakuba). V r. 1648 využil věž Blaise Pascal k zopakování barometrických experimentů, které prováděl na Puy-de-Dôme. Věž stojí v malém parku je nyní meteorologickou stanicí (*uzavřená pro veřejnost*).

S pochmurnou minulostí Châtelet kontrastuje Rue St-Denis, v minulosti královská cesta. Dnes je tato ulice posetá rychlými

občerstveními, prodejny oděvů a sexshopy, jejíž severní část je vykříčenu čtvrtí.

LES HALLES

Les Halles (viz str. 98–99), po více než 800 let tržiště se zemědělskými produkty, i nadále přitahuje davy lidí. Zvláště pak Fontaine des Innocents (viz str. 102), okolní zahrady, terasy a sochy, ošuntělá Rue St-Denis a kostel St-Eustache (viz str. 102). Původní tržiště bylo v r. 1969 přesunuto do Rungis jižně od Paříže, což vyřešilo dopravní problémy.

Strohy, z velké části podzemní, novodobý komerční a kulturní komplex ve Forum Les Halles, který nahradil původní tržiště, je poněkud odcizený, ale plánuje se totální renovace této oblasti, která bude patrně dokončena v roce 2015. Jádru čtvrti se posunulo východně, směrem k Centre Georges-Pompidou (zvanému též Beaubourg, viz str. 96–97) a k novorenesančnímu Hôtel de Ville (radnice, viz str. 94). Beaubourg, původně vesnice z 12. století, si díky svým úzkým postranním uličkám stále zachovává středověkou atmosféru. Bývalý Cour des Miracles (viz str. 25), kdysi oblast červených luceren 2. obvodu, je dnes zábavným místem, kde můžete nakupovat, užívat si pouliční představení a z kavárenských zahrádek sledovat svět. ■

NENECHTE SI UJÍT:

Taneční představení v Théâtre de la Ville 95

Barevné, kontroverzní Centre Georges-Pompidou 96–97

Brancusiho zrekonstruovaný ateliér 97

Žebírka ve 3 ráno 99

Koncert v Église Saint-Eustache s hudební historií 102

Nakupování ručně vyráběných klobouků na Rue Tiquetonne 102

Hôtel de Ville

i když je současná budova radnice vcelku moderní, místo, na kterém stojí, hrálo v historii města velmi důležitou roli.

Sochy zdobí exteriér Hôtel de Ville.

Hôtel de Ville

 92

 Place de l'Hôtel de Ville (vchod pro veřejnost na 29 rue de Rivoli)

 pro individuální prohlídky volejte 01 42 76 43 43 týden s předstihem; pro skupinové prohlídky 01 42 76 50 49 měsíc s předstihem

 metro Hôtel-de-Ville, Châtelet

Voda byla životně důležitá pro rozvoj obecní samosprávy, protože ji podporoval vlivný cech říčních dopravců, kteří ovládali a spravovali obchody na Seině, Oise, Yonne a Marně. V půlce 13. století zavedl Ludvík Svatý místní samosprávu, složenou z hlavních osobností *échevins* (členů cechu), řídil ji *prévôt des marchands* (ekvivalent starosty), který byl volen pařížskou buržoazií a sídlil v budově Parloir aux Bourgeois. Loď, symbol cechu říčních dopravců, se dostala i do městského znaku.

Sídlo obecní samosprávy se v r. 1357 odstěhovalo

z Place du Châtelet. Tehdy starosta Étienne Marcel zakoupil Maison des Piliers na Place de la Grève (*grève* znamená břeh), v r. 1830 přejmenovaném na Place de l'Hôtel de Ville. První Hôtel de Ville byl v letech 1310 až 1830 místem, kde se odehrávaly revoluce, oslavy a popravy. V r. 1789 byl Ludvík XVI. donucen, aby zde políbil kokardu s trikolórou a revolucionáři Danton, Marat a Robespierre používali během krutovlády (viz str. 27) radnici jako svou centrálu.

Vedle této jasně bílé budovy, kde se často pořádají výstavy, stojí kašna od Françoise-Xaviera Lalanneho z r. 1980, ve které je stále voda. Každý rok o Vánocích se před budovou staví honosný vánoční betlém. V budově je mnoho nádherných sálů, zářivých lustrů, pozlacených ozdobných tesařských prací (povšimněte si použití sedmi různých druhů dřeva v Salon Bertrand), impozantní sčodidště s nástěnnými obrazy „Léto“ a „Zima“ od Puvisse de Chavannes a triumfálními stropními freskami z třetí republiky.

Po požáru z května 1871 zbyly z radnice jen obvodové zdi, ale v letech 1874 až 1882 byla znovu postavena a její exteriér napodobuje francouzskou renesanci. ■

Place du Châtelet

Place du Châtelet si se svými dvěma divadly, fontánou a výhledem na řeku stále udržuje něco ze své historie, kdy zde bylo nechvalně proslulé vězení a v okolních ulicích bujela zločinnost. Zůstaly zachovány názvy ulic, ve kterých sídlili řezníci a koželužny – Rue de la Tuerie (zabíjení) a Rue de l'Ecorcherie (odstraňování kůže).

Náměstí je pojmenováno podle pevnosti Grand Châtelet, postavené Ludvíkem VI. Velkým (cca 1130) k obraně Île de la Cité. Pevnost sloužila jako brána na Pont du Change (směnárenský most), tehdejší hlavní vstup do města.

Později v této oblasti sídlily soudy, proboštství a vězení. V roce 1808 srovnal Napoleon pevnost se zemí a nahradil ji kašnou. Na připomínku jeho vítězství zde byl také vztyčen sloup.

Až byla na Quai de la Mégisserie veřejná jatka; dnes toto půvabné nábřeží lemují květinářství a zooshopy, ačkoli tyto tradiční obchody pomalu nahrazují prodejny domácích dekorací.

V letech 1860 až 1862 byla na žádost barona Haussmanna architektem Davioudem

TIP ZNALCE:

Na venkovní *terrasse* u Châtelet-Les Halles si dejte *café* a přidejte se k Pařížanům pozorujícím kolemjdoucí.

–ANNE RANDERSONOVÁ
Přispěvatelka National Geographic

postavena dvě identická divadla na protějších stranách náměstí: Théâtre du Châtelet (nyní **Théâtre Musical de Paris**) a **Théâtre de la Ville** (kdysi vlastněné herečkou Sarah Bernhardt). Dnes je toto náměstí jednou z nejužších křižovatek Paříže. Svůj podíl na tom má i podzemní stanice metra a rychlodráhy RER Châtelet Métro. ■

Place du Châtelet

92

metro Châtelet

Kašna v samém srdci Place du Châtelet pochází z roku 1858

Kavárenské minimum

Po celém dni na nohou není nic lepšího než se zastavit v nějaké kavárně.

Někdy to jsou nenápadné podniky, ve kterých si pracující v době oběda dávají něco malého k snědku a večer se v nich scházejí místní. Obecně kavárny otevírají ráno a lidé si v nich cestou do práce dávají tradiční *grand crême* (velký hrnek kávy s mlékem) s *croissantem*.

Během dne se v nich také podává víno, pivo, pastis – silná anýzovka ředěná vodou – a samozřejmě espresso (Pařížané mléko do kávy obvykle dávají pouze ráno). Nápoje jsou levnější *au bar* (na baru) než *en salle* (uvnitř u stolu). Ještě dražší jsou, pokud se posadíte u venkovního stolu, ale tento rozdíl v ceně podle všeho nikomu, kdo si chce vychutnat atmosféru ulice, nevadí.

Centre Georges-Pompidou

Centrum Pompidou, které prošlo v letech 1997 až 2000 rozsáhlou rekonstrukcí, patří k nejoblíbenějším místům Paříže. Tento umělecký komplex Richarda Rogersa a Renza Piana stojí v jejím středu jako dřímající obr s modrými, zelenými, žlutými a červenými rourami a potrubími vinoucími se k šedé střeše; v r. 1977 se stal průkopníkem moderní architektury v Paříži – do nejstarší městské části vnesl ducha avantgardy a byl předmětem velkých sporů.

Architektura Centre Georges-Pompidou je velmi výrazná a ne každému se líbí.

Při renovaci, která přišla na 90 milionů dolarů, se přestavěl hlavní foyer, téměř zdvojnásobila výstavní plocha, zlepšil přístup pro invalidní návštěvníky, knihovna rozšířila a vybavila 370 počítači. Ve spodním patře byla otevřena divadla, taneční sály a kina, bylo nově vybudováno muzeum, galerie výtvarného umění a kolekce médií. V 6. patře byla otevřena

velice moderní restaurace (Georges) – je z ní skvělý výhled.

V centru se nadále nachází **Středisko pro průmyslovou tvorbu** (CCI) specializující se na architekturu, urbanizaci a vizuální komunikaci, **Výzkumné a koordinační středisko akustiky a hudby** (IRCAM), **kino** hostící filmové festivaly a uvádějící unikátní filmy. Konají se tu i **dětské**

dílny podporující dotykové, barevné a umělecké cítění u 6- až 12letých dětí, konference, semináře, přednášky a diskuse.

Na druhou stranu renovace znamenala i jistá omezení: návštěvníci si nyní musí zakoupit vstupenku, aby mohli vyjet do horního patra a pokochat se nádherným výhledem (pokud se vám poštěstí centrum navštívit první neděli v měsíci, eskalátor je zdarma), ale lístek platí i pro vstup do Musée National d'Art Moderne a jeho pozoruhodné sbírky uměleckých děl 20. století. Cílem centra je zaměřit pozornost na muzeum.

MUSÉE NATIONAL D'ART MODERNE

Národní muzeum moderního umění (MNAM) je druhé největší hned po Metropolitním muzeu v New Yorku, je zde uloženo 60 tisíc děl vytvořených od počátku 20. století po současnost. Renovací se výstavní prostory zvětšily o 50 % a výstavy současného umění se obměňují dvakrát do roka (galerie jednou ročně).

Vstup je ve čtvrtém patře přes oddělení se současným uměním, které je rozděleno na pop-art, *arte provera* a další významná hnutí a na jednotlivé umělce, jako jsou např. Yves Klein a Jean Dubuffet. Po schodech se návštěvníci dostanou do sekce novodobého umění (1905–1960) mapující

hnutí jako např. fauvismus a kubismus a díla Picassa, Kandinského, Rouaulta, Chagalla, Matisse a dalších. Mezi novými přírůstky se vyjímá „Dresseur d'Animaux“ od Francise Picabii. V podstatě zde převládá sochařské (především od Giacomettiho) a současné francouz-

Brancusiho sochařský ateliér

Když v r. 1957 zemřel rumunský sochař Constantin Brancusi, dostala jeho ateliér francouzská vláda pod podmínkou, že ho kompletně rekonstruuje. Původně se ateliér nacházel v Impasse Ronsin v 15. městském obvodu a před tím, než byl v r. 1977 přesunut do Centre Pompidou, byl znovu vytvořen v Palais de Tokyo. Jsou zde vystavené umělcovy skicy, bronzové plastiky, kamenné a mramorové sochy, postel, garderoba, nářadí a makety. Probíhají tu i krátkodobé výstavy.

ské umění a součástí sbírek je i nábytek a design. Pro návštěvníky je nyní snazší pohybovat se po obou úrovních muzea; otevřený strop odhaluje bíle natřené roury a potrubí, což vytváří dojem otevřeného a světlého prostoru. Jsou zde i video-místnosti, prostranství pro instalace a prostory pro performance art. ■

Centre Georges-Pompidou

- 92
 - Place Georges-Pompidou
 - RCAM vstup z Place Igor Stravinsky
 - 01 44 78 12 33
 - v úterý zavřeno, muzea a výstavy jsou otevřeny od 11 hod, Atelier Brancusi otevřen od 14 hod
 - €€€
 - metro Hôtel-de-Ville, Rambuteau
- www.cnag-gp.fr

Les Halles

Forum v Les Halles je jen chabým odleskem legendárního „břicha Paříže“ popsaného Émilem Zolou, kde po celou noc až do úsvitu hubaté ženy a nosiči plnili pavilony opojnými zemědělskými produkty z francouzského venkova.

V zrcadlové fasádě Forum des Halles se odráží okolí.

Les Halles

92

metro Les Halles,
Châtelet

Les Halles postavil v letech 1181 až 1183 Filip August a stavbu částečně financoval ze zabaveného majetku židů, které vyhnal v r. 1182. Vždy, když se v sobotu uzavřely dva velké sklady ze 13. století sloužící obchodníkům s textilem a tkalcům, obchodníci a řemeslníci otevřeli své krámky v Les Halles. (Pokud jste se chtěli stát nosičem [fort des Halles], museli jste dokázat přenést 200kilový náklad na vzdálenost 50 metrů.) V polovině

14. století tu byli již třikrát týdně. V r. 1851 nařídil Napoleon III. architektu Victoru Baltardovi, aby postavil litinové „deštníky“; deset pavilonů s litinovou konstrukcí se stavělo v letech 1854 až 1912. V r. 1936 přibýly další dva a r. 1969 již popularita trhu a z toho plynoucí dopravní potíže donutily úřady, aby trh přestěhovaly na jih do Rungis. Až na dva byly všechny pavilony zničeny a téměř celou další dekádu tu zela díra.

Noční restaurace

Paříž je sice mezinárodní metropole, ale překvapivě málo restaurací má otevřeno dlouho do noci. Pokud nevíte, kde se můžete po půl jedenácté nebo po jedenácté v noci najíst, můžete se vám stát, že půjdete do postele po kině nebo divadle hladoví. Největší šanci se najíst budete mít v okolí Les Halles, kde zůstává řada tradičních restaurací otevřená až do časných ranních hodin: **La Tour Montlhéry** (také známá jako *Chez Denise*, 5 rue des Prouvaires, 75001, tel.: 01 42 36 21 82), **La Poule au Pot** (9 rue Vauvillier, 75001, tel.: 01 42 36 32 96), **Au Pied de Cochon** (rue Coquillière,

75001, tel.: 01 40 13 77 00). V Marais má kuchyni otevřenou asi do jedné hodiny **Les Philosophes** (28 rue-Vieille-du-Temple, 75004, tel.: 01 48 87 49 64). V okolí Champs-Élysées: **L'Alsace** (39 avenue Champs-Élysées, 75008, tel.: 01 53 93 97 00), specializující se na choucroute, a **Maison de l'Aubrac** (37 rue Marbeuf, 75008) s auvergneskými specialitami jsou otevřeny 24 hodin denně 7 dnů v týdnu. Poblíž Opery: **Le Grand Café Capucines** (4 boulevard des Capucines, 75009, tel.: 01 43 12 19 00) podává ve dne v noci mořské plody a francouzská jídla.

V r. 1979 byl již projekt na Les Halles hotový a vyústil v obchodní a kulturní boom. V současnosti je stanice Châtelet–Les Halles rušnou křižovatkou a rychlodráha RER sem každý den přivádí zaměstnance a zákazníky. Tímto obrovským čtyřpodlažním podzemním nákupním komplexem, kde také najdete prostor pro fotografické výstavy, tělocvičnu, bazén, tropický skleník, kina, videoknihovnu, půjčovnu nahrávek, centrum pro hudbu a tanec a kulečnický sál, projdou denně davy lidí.

Obnova

Třicet let poté, co bylo postaveno kontroverzní Forum des Halles se svým „obráceným deštníkem“, se všechno mění. V roce 2010 byl konečně spuštěn obří projekt obnovy a jako první přišel na řadu park. Po několika letech architektonických soutěží, vzrušených

veřejných debat a úprav vítězného projektu nové Les Halles konečně začínají dostávat novou podobu. Na realizaci tohoto mistrovského plánu, jehož součástí reorganizaci dopravního uzlu metra a RER, nový park a průhledná střecha zvaná „La Canopée“ na nákupním centrem, bude dohlížet architekt David Manjgin. Soudě podle vizualizací projektu, jejichž autorem jsou Patrick Berger a Jacques Anziutti, tak jemně zvlněná žlutá střecha se solárními panely a nádržemi na dešťovou vodu bude vypadat jako obří, v noci zářící kosmická loď, která přistála v centru Paříže.

V parku budou dvě nová dětská hřiště, ve kterých se prý snoubí „Čaroděj ze země Oz a Mario Bros.“ Otevření první části bylo naplánováno na polovinu roku 2011. Součástí projektu je i veřejná knihovna, zimní zahrada a dvě kavárny naproti parku. ■

Místní trhy

Místní kolorit vám nic nepřiblíží tak, jako ráno strávené na některém z mnoha trhů s jídlem, které se nacházejí po celé Paříži. Budou vás lákat skvěle vyskládané červené a žluté papriky, hemžící se hromady záhadných mořských tvorů a bezpočetné množství různých druhů sýrů. V klidu vás nenechají ani bujaří prodejci, nabízející své výpěšky.

Trh na Rue Mouffetard láká místní i návštěvníky do Latinské čtvrti.

Každá čtvrt' má svůj vlastní trh. Mnoho z nich sídlí ve starých krytých stavbách, některé jsou stálé, jiné lze navštívit jen dvakrát až třikrát týdně. I když je tu ráno méně lidí a jídlo je čerstvější, největší slevy jsou na konci dne, kdy se levně doprodávají poslední kusy ovoce. Zboží si ale neberte sami, pouze ukažte, co si přejete, a dovolte prodejci, aby se svého zboží dotýkal sám.

Stálé a občasně trhy

Stálé (pravidelné) trhy jsou uzavřené v neděli odpoledne a v pondělí a také v době oběda. Jedním z nejvlivnějších trhů je Marché d'Aligre na Place d'Aligre. Naleznete zde mnoho exotických specialit, jako např. severoafrické koření, ale také mnoho stánků s použitým textilem. Zastřešený Marché des Enfants Rouges je nestarším pařížským trhem (1615) a také oblíbeným místem, kde si dát k obědu nějakou

francouzskou, italskou nebo marockou specialitu.

Další pestrý trh se nachází na Rue Mouffetard; připadali byste si jako ve filmu, kdybyste nevěděli, že je to vše připraveno pro turisty.

Abyste dokonale poznali levý břeh, neměli byste vynechat Trh Bucí na Rue de Seine a Rue de Buci, kde každé nedělní ráno obchází typicky pařížská klientela rušné stánky s drahým zbožím. Pokud vás zajímá ekologická produkce, pak Marché Biologique na Boulevard Raspail nabízí drahou drůbež a výrobky bez přidaných chemikálií. Mezi další ulice se stálými trhy patří Rue Montorgueil, připomínka starého Le Halle, Rue du Poteau, velký, málo známý potravinový trh, a Rue Poncelet.

Největší trh současnosti se koná na Boulevard Richard Lenoir. Stejně jako u většiny trhů místní obvykle nakupují u svých oblíbených prodejců, vy se ale nejdříve trochu porozhlédněte, kvalita a ceny se různí. Mezi odpolední trhy patří ten na Saint-Eustache–Les Halles (čtvrtek odpoledne) a Place Baudoyer (středa odpoledne).

Specializované trhy

Ve stínu pařížského soudního dvora na Île de la Cité se nachází květinový trh (viz

str. 54). V neděli je tu i trh s ptáky a všude se ozývá jejich trylkování a zpěv.

Hledáte-li antikvariátní knihy, zkuste v sobotu a v neděli knižní trh na Rue Brancion poblíž Parc Georges Brassens. Vážní zájemci sem přicházejí brzo ráno, aby si prošli celou víkendovou nabídku.

TIP ZNALCE:

Trh na Boulevard Auguste Blanqui nedaleko Butte-aux-Cailles se táhne do nedohledna a je skutečným smyslovým požitekem.

–PATRICIA DANIELSOVÁ

Přispěvatelka a redaktorka National Geographic

Ve spodní části Montmartru najdete tkaniny. Nacházejí se zde dva velké obchody. Ve čtyřpodlažním Marché St-Pierre (2 rue Charles-Nodier) seženete nejlevnější hedvábí, vlnu a dekorační tkaniny. Na opačné straně ulice je dražší Reine (5 place St-Pierre). Všude okolo jsou menší prodejny, prodávající cokoliv od knoflíků přes mašle až po role s exotickými africkými a středověkchodními látkami.

ZÁŽITEK: Kam na trh

Nakupujte zemědělské produkty, sýry nebo uzeniny společně s Pařížany na jednom z mnoha pařížských farmářských trhů. Otevírací doby najdete na www.paris.fr.

Trhy

Marché d'Aligre (metro: *Ledru-Rollin*)

Rue Mouffetard (metro: *Censier Daubenton*)

Marché Biologique (ne. *dopoledne*, metro: *Sèvres-Babylone*)

Rue Montorgueil (metro: *Les Halles, Étienne-Marcel*)

Rue du Poteau (metro: *Jules Joffrin*)

Rue Poncelet (metro: *Ternes*)

Boulevard Richard Lenoir (čt. *a ne. dopoledne*, metro: *Bastille, Richard Lenoir*)

Place Baudoyer (st. *odpoledne*, so. *dopoledne*, metro: *Hôtel-de-Ville*)

Marché des Enfants Rouges (metro: *Temple*)

Rue Brancion (so. *a ne. metro: Porte de Vanves*)

Marché Saint-Pierre a Reine (metro: *Barbès-Rochechouart, Anvers*)

Saint Eustaches-Les Halles (čt. *odpoledne a ne. dopoledne*, metro: *Les Halles*)

Další zajímavá místa okolo Châtelet

FONTAINE DES INNOCENTS

Jedná se o jedinou renesanční fontánu v Paříži a byla postavena v r. 1549 Jeanem Goujonem (kdy kdysi ležel Cimetière des Innocents; viz str. 84). U této fontány s basreliéfy víl a andělů se často scházejí milenci, skateboardisté, punkeři a různí pobudové. I když náměstí hodně utrpělo vpádem McDonald's, Pizza Hut, Naf Naf a dalších ohyzdností, díky vystoupení hudebníků a skvělých mimů stále nabízí důkazy lidské kreativity.

 92 Square des Innocents

 Châtelet–Les Halles

Kde koupit ručně vyráběný klobouk

Tady je originální tip na suvenýr z cest: ručně vyráběný klobouk. Zastavte se v obchodě u Les Halles, jehož majitelem je Anthony Peto (56 rue Tiquetonne, 75002, tel.: 01 40 26 60 68, www.anthonypeto.com), britský kloboučník se smyslem pro humor (z oddílu Často kladené otázky na jeho webu: „Děláte klobouky pro muže nebo pro ženy?“ „Ano.“ „Vrátí se klobouky vůbec někdy do módy?“ „Ne.“), nechejte si vzít míru a vyberte si styl a materiál. Váš *chapeau* může být stejně excentrický jako tradiční. Svou novou pokrývku hlavy budete mít vyrobenou za týden a přijde vás na 110 až 150 euro.

ÉGLISE ST-EUSTACHE

Tento kostel ze 16. století s gotickým a klasickým půdorysem a renesanční výzdobou je co do velikosti druhým hned za Notre-Dame. Jméno mu dal římský generál, který konvertoval ke křesťanství poté, co uviděl kříž v paroží jelena. (Povšimněte si paroží pod štítem

na krásném renesančním transeptu.) Během revoluce byl kostel přeměněn na svatyni zemědělství, což souviselo s blízkostí trhu.

S kostelem St-Eustache je spojeno mnoho slavných historických osob. Například tu byl pokřtěn Molière (1622), Ludvík XIV. zde měl své první přijímání (1649), je tu hrob Jeana Colberta, ministra financí Ludvíka XIV. (viz socha „Colbert a hojnost“ od Antoina Coysevoxe). Proběhl tu smuteční obřad básníka Jeana de la Fontaine (1695).

S tímto kostelem jsou spojováni i mnozí slavní hudebníci. Hector Berlioz zde spolu s 950 hudebníky uvedl své rozsáhlé sborové/symfonické dílo *Te Deum* (1855); premiéru tu měla i *Velká mše* Ferenze Liszta (1866); a Charles Gounod tu řídil chór. V kostele je dobrá akustika a není tedy divu, že se zde pravidelně pořádají koncerty varhanní a chorálové hudby (informace naleznete v *Pariscope*).

Za povšimnutí stojí vitrážová okna ze 17. století od Antonia Soulignaka. Dále tu naleznete malby rubensovské školy („Učedníci v Emauzích“) a Simona Voueta („Mučedník svatý Eustach“) a poněkud naivní sochy Raymonda Masona.

Na Rue Montorgueil vám zahradní stánky, řeznictví a butiky připomenou rušné Les Halles. Rue du Jour si zabraly módní butiky, jako např. Agnès B., ale portál **Hôtel des Abbés de Royaumont** stojí za vidění.

A pokud jste noční ptáci, zajděte si na vydatné jídlo do blízkého **Le Pied de Cochon** na 6 rue Coquillière, podává se až do svítání (viz rámeček na str. 99) www.saint-eustache.org.

 92 rue du Jour Les Halles, Châtelet